

Society. Cambridge (Mass.), Harvard University Press. [in English]

5. Graham, K. (2002). The Refugee Jurist and the American Law Schools, 1933-1941. American Journal of Comparative Law. 50. Pp. 777-818. [in English]

6. Schneider, H. (2002). The Free Movement of Lawyers in Europe and its Consequences for the Legal Profession and the Legal Education in the Member States. In Faure, M., Smits, J. & Schneider, H. (eds.), Towards a European Ius Commune in Legal Education and Research, (pp. 15-38). Antwerp. Intersentia. [in English]

7. Stolleis, M. (2003). Reluctance to Glimpse in the Mirror: the Changing Face of German Jurisprudence after 1933 and post-1945. In C. Joerges and N. Ghaleigh (eds.), Darker Legacies of Law in Europe. The Shadow of National Socialism and Fascism over Europe and its Legal Traditions, (pp. 1-18). Oxford, Hart Publishing. [in English]

8. Twining, W., Farnsworth, W., Vogenauer, S., Tesón, F. (2003). The Role of Academics in the Legal System. In P. Cane & M. Tushnet (eds.), The Oxford Handbook of Legal Studies, (P. 940). Oxford. Oxford University Press. [in English]

9. Wahl, R. (1998). Die Misere der Betreuungsrelation in der Juristenausbildung. Wie eine Juristenausbildung durch gesetzlich vorgesehene Normen denaturiert wird. In

D. Stempel (ed.), Juristenausbildung zwischen Internationalität und Individualität, (pp. 379-394). Baden-Baden. Nomos. [in English]

10. Zimmermann, R. (2001). Roman Law, Contemporary Law, European Law. The Civilian Tradition Today, Oxford, Oxford University Press. Pp.108-109. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГОНЧАРЕНКО Леся – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського Національного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: професійна підготовка фахівців у галузі права.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

HONCHARENKO Lesia – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Legal Disciplines of Sumy Branch of Kharkiv National University of Internal Affairs.

Scientific interests: professional training of legal professionals.

Стаття надійшла до редакції 16.09.2025 р.

Стаття прийнята до друку 29.09.2025 р.

УДК 37.02:004.8

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-160-165

ГЛУЩУК Володимир –

вчитель історії Нестойтського опорного закладу освіти

Куяльницької сільської ради

Подільського району Одеської області Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2308-052X>

e-mail: wektor2017@gmail.com

ІНТЕГРАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УЧНЯ: ВІД ГІПОТЕЗИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ МОДЕЛІ

У статті представлено гіпотезу щодо доцільності запровадження в педагогічну науку та практику авторського поняття інтегрального навчального потенціалу учня (ІНПУ) і методики його визначення – концептуальної моделі, покликаної поєднати гуманістичну педагогіку та сучасну освітню аналітику. Методика ґрунтується на принципі «Пізнай дитину – навчай дитину» й розглядає оцінювання не як контроль, а як процес підтримки розвитку. Автор висуває припущення, що аналіз і оцінювання когнітивних, мотиваційних, емоційно-вольових, фізіологічних, соціально-комунікативних, творчих, середовищних та інших ресурсів і чинників, а також академічних результатів у межах єдиної аналітичної моделі дадуть змогу точніше прогнозувати й підтримувати навчальний поступ дитини, здійснювати моніторинг змін упродовж навчального року, зменшувати суб'єктивність у взаєминах між адміністрацією школи, учителем, учнем і батьками, сприяти формуванню педагогіки довіри та персоналізованому навчанню.

Такий підхід узгоджується з концепцією Нової української школи та міжнародними орієнтирами OECD Learning Compass 2030 і UNESCO Futures of Education.

Інноваційність моделі ґрунтується на кількох ключових засадах: міждисциплінарності – ІНПУ інтегрує напрацювання педагогіки, психології, фізіології та соціології, формуючи цілісне бачення розвитку дитини; динамічності – увага зосереджується не на фіксації сталих показників, а на відстеженні індивідуальної траєкторії зростання; інструментальній новизні – використання штучного інтелекту дає змогу обробляти великі масиви даних, отримувати якісну аналітику, суттєво полегшуючи роботу учителя й розширюючи можливості оцінювання; практичній орієнтованості – результати трансформуються в чіткі рекомендації: для учня – маршрут розвитку, для батьків – поради щодо підтримки, для учителя – орієнтири педагогічної стратегії.

У статті окреслено постановку проблеми, логіку концепту, теоретичні передумови, поняття ІНПУ та структуру освітньої моделі на його основі, план практичного проєкту для подальшої емпіричної перевірки.

Ключові слова: гіпотеза; інтегральний навчальний потенціал учня; ІНПУ; динамічність; дитиноцентризм; Нова Українська школа; оцінювання; освітня модель; «Пізнай дитину – навчай дитину»; цілісність; штучний інтелект.

HLUSHCHUK Volodymyr –

History Teacher Nestoitke Hub Educational Institution

Kuyalnytska Village Council

Podilsk District, Odesa Region, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2308-052X>

e-mail: wektor2017@gmail.com

INTEGRAL LEARNING POTENTIAL OF A STUDENT: FROM HYPOTHESIS TO AN INNOVATIVE EDUCATIONAL MODEL

The article presents a hypothesis concerning the feasibility of introducing into pedagogical science and practice the author's concept of the Integral Learning Potential of a Student (ILPS) and a method for its assessment – a conceptual model designed to combine humanistic pedagogy with modern educational analytics. The method is based on the principle "Know the Child – Teach the Child" and considers assessment not as control, but as a process of supporting development. The author assumes that the analysis and evaluation of cognitive, motivational, emotional-volitional, physiological, socio-communicative, creative, environmental and other resources and factors, as well as academic results within a single analytical model, will make it possible to more accurately forecast and support a child's learning progress, monitor changes during the academic year, reduce subjectivity in the relationships among school administration, teachers, students and parents, and promote the formation of a pedagogy of trust and personalized learning.

This approach is consistent with the concept of the New Ukrainian School and the international frameworks of the OECD Learning Compass 2030 and UNESCO Futures of Education.

The innovativeness of the model is based on several key principles: interdisciplinarity – ILPS integrates achievements of pedagogy, psychology, physiology and sociology, forming a holistic view of child development; dynamism – attention is focused not on fixed indicators but on tracking the individual trajectory of growth; instrumental novelty – the use of artificial intelligence makes it possible to process large data sets, obtain qualitative analytics, significantly facilitate the teacher's work and expand the possibilities of assessment; practical orientation – the results are transformed into specific recommendations: for the student – a development roadmap, for parents – guidelines for support, for the teacher – pedagogical strategy directions.

The article outlines the problem statement, conceptual logic, theoretical background, the essence of ILPS, the structure of the educational model based on it, and a plan of a practical project for further empirical validation.

Key words: hypothesis; integral learning potential of a student; ILPS; dynamism; child-centered approach; New Ukrainian School; assessment; educational model; "Know the Child – Teach the Child"; integrity; artificial intelligence.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Освітня система України сьогодні перебуває на складному етапі свого розвитку, коли швидкі глобальні зміни, суспільні очікування та історичні виклики спонукають до переосмислення самої суті навчання. Якщо не подолати старі – нові підходи, які зберігають контрольну логіку під виглядом інновацій у сфері навчання й оцінювання, а також недостатню підготовку вчителів, брак ресурсів і підтримки, – Нова українська школа ризикує залишитися радше ідеєю, ніж реальністю.

Особливо болісним проявом освітньої кризи стала сфера оцінювання навчальних досягнень учнів. Сама логіка оцінки втратила дидактичну значущість і перетворилася на холодний формалізм [12]. Нововведення в системі оцінювання ще більше ускладнили ситуацію. Зокрема, рекомендації МОН щодо нового оцінювання в базовій школі спричинили настільки негативний суспільний резонанс, що електронна петиція з вимогою їх скасувати набрала понад 25 тисяч підписів [11]. Як результат, Міністерство освіти і науки України 27 жовтня 2025 року винесло на публічне обговорення оновлений проект наказу про систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти [13].

Однак навіть попередній аналіз цього документа свідчить, що, попри задекларований намір гуманізувати систему, якісного й кардинального зрушення годі очікувати. Запропоновані зміни залишаються переважно нормативно-адміністративними й не формують цілісного, зрозумілого та практично дієвого підходу й інструментарію, який дав би змогу одночасно оцінювати досягнення учня та стимулювати його розвиток, усувати формалізм і вибудовувати нову архітектуру довіри та партнерства між усіма учасниками освітнього процесу – вчителями, батьками та самими учнями.

Усе це засвідчує нагальну потребу у формуванні оновленої теоретико-методологічної основи освітніх змін, здатної забезпечити їхню системність, узгодженість і практичну результативність.

Вирішуючи цю потребу, ми виходимо з позиції, що академічні результати навчання учнів не можуть розглядатися ізольовано від динаміки їхнього індивідуального розвитку, ресурсів і чинників, які на них впливають та визначають основу як сталого академічного, так і життєвого поступу в майбутньому.

Цей виклик і його глибше осмислення причин унаслідок багаторічної професійної рефлексії автора як учителя-практика, стали підґрунтям для розроблення системного підходу до пізнання, підтримки й розвитку індивідуальних можливостей дитини – «Пізнай дитину – навчай дитину» [с. 4-9]. Логіка цього підходу полягає в тому, що перш ніж навчати дитину, усі учасники освітнього процесу мають якнайповніше пізнати її навчальні можливості – інтегральний навчальний потенціал.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що саме розуміння навчального потенціалу хоча й має більш загальнозвужене, узагальнювальне значення, ніж конкретне наукове визначення, бере свій початок із глибоких науково-теоретичних засад ХХ століття. Зокрема, напрацювання **Льва Виготського** – концепція «зони найближчого розвитку», **Рувена Фейєрштейна** та **Мілтона Будоффа** – метод динамічного оцінювання навчального потенціалу, **Джозефа Рензуллі** – багатовимірної моделі обдарованості, а також **Зінаїди Калмикової** – поняття «наукованості» та численні їхні інтерпретації [10] заклали усвідомлення складної, багатофакторної природи навчальних можливостей дитини.

Водночас аналіз цих підходів засвідчив і їхню обмеженість: більшість із них були зосереджені переважно на дослідженні когнітивної сфери, здійснювалися в лабораторних умовах і не передбачали масштабного впровадження в освітню практику.

У сучасному освітньому дискурсі спостерігається стійкий запит на розгляд учня як цілісної особистості, навчальні досягнення якої нерозривно пов'язані з емоційними, соціальними та мотиваційними чинниками. Цей підхід став основою для появи низки міжнародних освітніх моделей,

зокрема *Learning Compass 2030* [16], *CASEL* (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning, 2023) [2], *Whole Child Approach* (ASCD, 2016) [1], *Holistic Assessment Framework (HAF)* [14], *Holistic Student Assessment (HSA)* [17], а також *Multi-Tiered System of Supports (MTSS)* (National Center on Multi-Tiered System of Supports (NCMTSS) [15] та інших.

Однак жодна з наведених міжнародних моделей, як і український освітній контекст, не пропонує цілісного рішення проблеми поєднання академічного оцінювання з аналізом навчальних можливостей конкретного учня.

Мета статті. Головною метою цього дослідження є висунення гіпотези концепції поняття **інтегрального навчального потенціалу учня (ІНПУ) (Integral Learning Potential of a Student)** як комплексної, багатовимірної характеристики можливостей і ресурсів дитини для ефективного навчання в конкретних умовах, що охоплює інтелектуальні, мотиваційні, емоційно-вольові, фізіологічні, соціально-комунікативні, творчі, безпекові, середовищні та інші чинники. До середовищних чинників, зокрема, належить *педагогічний ресурс* – сукупність конкретних людей та інституцій (учителі, батьки, наставники, викладачі гуртків і курсів, тренери, соціальні працівники тощо), які безпосередньо впливають на навчальну траєкторію учня та створюють умови для розкриття його потенціалу.

ІНПУ розглядається як динамічне поле можливостей, що змінюється в часі, відображає взаємодію внутрішніх ресурсів дитини та зовнішніх чинників і може бути об'єктивно виміряне, розвинуте та посилене завдяки індивідуалізованому підходу, сучасним методам діагностики та педагогіці партнерства [13].

Введення до педагогічної науки та освітньої практики поняття інтегрального навчального потенціалу учня (ІНПУ) могло б стати наріжним каменем у побудові цілісної освітньої моделі оцінювання та розвитку, адже саме від чіткості базових дефініцій залежить глибина теоретичного обґрунтування, узгодженість методики та достовірність отриманих результатів.

Аналіз наукової літератури й відкритих джерел засвідчує, що подібне поняття в настільки чіткому, системному формулюванні досі не було представлено.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кожна наукова гіпотеза, зокрема гіпотеза концепту інтегрального навчального потенціалу учня (ІНПУ), потребує підтвердження на основі практичних даних. З цією метою розроблено методику визначення ІНПУ, яка може бути реалізована в межах освітнього проекту (5–7 шкіль, 5–11 класи). Її впровадження забезпечує валідне, надійне та цілісне дослідження, що дає змогу емпірично перевірити, уточнити, довести або спростувати теоретичні положення авторської концепції.

Мета методики. Метою методики є створення системного інструменту для виявлення спроможності та ресурсного потенціалу учня до ефективного навчання, а також побудови на цій основі системи оцінювання та освітньої моделі

«Пізнай дитину – навчай дитину», що стимулює навчальну діяльність і підтримує педагогіку партнерства.

Методологічні принципи. Методика ґрунтується на таких ключових принципах:

1. **Цілісність** – оцінювання враховує взаємодію когнітивних, емоційно-вольових, мотиваційних, фізіологічних, соціальних, середовищних та інших чинників.

2. **Динамічність** – потенціал розглядається як змінна величина, що може розвиватися під впливом педагогічних дій.

3. **Індивідуалізація** – результати оцінювання використовуються для побудови персональної освітньої траєкторії учня.

4. **Порівняльність (аналітична співвідносність)** – порівняння динаміки змін інтегрального навчального потенціалу (ІНПУ) з динамікою змін академічних результатів.

5. **Партнерська педагогіка** – у процес оцінювання залучаються вчитель, учень і батьки як рівноправні учасники.

6. **Цифрова підтримка** – передбачає застосування електронних профілів для збору, оброблення й візуалізації даних, а також застосування штучного інтелекту для освітньої аналітики.

Структура та зміст методики. Методика включає п'ятнадцятиблокову систему взаємопов'язаних компонентів ІНПУ: когнітивний, метакогнітивний, мотиваційний, емоційно-вольовий, творчий, адаптивно-рефлексивний, ціннісно-смысловий, соціально-комунікативний, культурно-лінгвістичний, фізіологічний, безпековий, педагогічний, соціально-економічний, технологічний, еколого-середовищний. Ці компоненти не є остаточними й можуть бути розширені або звужені в процесі подальших наукових пошуків.

Інструментарій визначення ІНПУ. Для збору даних застосовується комбінований підхід, який охоплює:

- спостереження за навчальною діяльністю учня;
- анкетування учнів, учителів і батьків;
- самооцінювання;
- тести когнітивної гнучкості, мотивації, емоційної стабільності;

- контрольні зрізи знань;

• **цифровий профіль ІНПУ** – інтегративну карту рівнів розвитку структурних компонентів навчального потенціалу дитини, сформованих на основі зібраних даних та освітньої аналітики з використанням штучного інтелекту. Вона забезпечує візуалізацію індивідуальної динаміки змін і співвідношення отриманих показників зі стартовим, проміжним і семестровим оцінюванням, на основі яких можуть бути розроблені рекомендації для педагогічних рішень.

Етапи реалізації освітнього проекту. Реалізація методики визначення ІНПУ передбачає шість послідовних етапів.

1. **Підготовчо-інформаційний етап (3–6 місяців).** **Мета:** забезпечити поінформованість і готовність учасників освітнього процесу до впровадження пілоту, сформувані коло стейкхолдерів,

створити правову, етичну, організаційну й ресурсну базу, команду пілоту, підготувати педагогів, забезпечити інформаційну підтримку.

Результат: створено етичну, правову, організаційну й ресурсну базу, сформовано команду пілоту.

2. Діагностичний етап (перший тиждень навчального року). **Мета:** провести стартове багатоканальне оцінювання ІНПУ та створити базові профілі учнів.

Джерела: результати попереднього навчання, контрольні роботи, спостереження, анкети, тести, інтереси учнів.

Процедура: збір даних відповідно до етичних і правових норм, створення карт ІНПУ, аналітична обробка за допомогою штучного інтелекту, верифікація рівнів навчальних можливостей на засіданні педагогічної ради, автоматичне формування рекомендацій для вчителів (орієнтири педагогічної стратегії), учнів (маршрути розвитку) і батьків (поради щодо підтримки дитини) за допомогою штучного інтелекту.

Результат: базові карти ІНПУ, персоналізовані рекомендації, освітні профілі, план підтримки.

3. Навчально-розвивальний етап (серпень – грудень, I семестр). **Мета:** персоналізувати освітній процес відповідно до карт ІНПУ.

Організація: адаптація планів, формувальне оцінювання, професійна автономія вчителя, взаємодія з батьками, точкові інтервенції.

Результат: персоналізовані освітні траєкторії, зростання мотивації, підвищення залученості.

4. Проміжний аналітичний етап (кінець I семестру). **Мета:** перевірити динаміку та скоригувати педагогічні рішення.

Процедура: незалежні зрізи знань і контрольні роботи, повторні анкети, оновлення карт ІНПУ та рекомендацій, персоналізована аналітика, методична сесія.

Результат: уточнені освітні траєкторії, оптимізоване планування другої частини навчального циклу.

5. Навчально-розвивальний етап II семестру (січень – травень)

Повторює логіку попереднього етапу, поглиблюючи персоналізацію та закріплюючи позитивну динаміку ІНПУ.

6. Підсумково-рефлексивний етап (кінець травня – початок червня). **Мета:** зафіксувати підсумкову динаміку та узагальнити результати пілоту.

Процедура: фінальне незалежне оцінювання, оновлення карт ІНПУ, аналітичний звіт, підсумкова педагогічна рада, оновлені персоналізовані рекомендації, опитування учасників.

Результат: підтверджена, уточнена або спростована гіпотеза ІНПУ, емпіричні докази ефективності моделі.

7. Очікувані результати

Реалізація методики у форматі освітнього проєкту дозволить:

- створити валідну систему визначення навчального потенціалу;
- сформувати індивідуальні освітні

траєкторії на основі об'єктивних даних;

- підвищити педагогічну дієвість оцінювання;

- отримати емпіричні підтвердження гіпотези ІНПУ;

- на практиці реалізувати основні принципи НУШ, дитиноцентризму, педагогіки довіри.

- виробити рекомендації для масштабування моделі в системі загальної середньої освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. У статті обґрунтовано гіпотезу та теоретико-методологічні засади введення в педагогічну науку поняття *інтегрального навчального потенціалу учня (ІНПУ)*. На основі цього поняття розроблено методику його визначення та побудовано інноваційну освітню модель «*Пізнай дитину – навчай дитину*», яка поєднує гуманістичну педагогіку з цифровою аналітикою. Вона орієнтує педагогів не на контроль, а на підтримку розвитку, доповнюючи традиційне оцінювання процесом формувального аналізу індивідуальної динаміки учня. Модель забезпечує взаємодію між учителем, учнем і батьками як рівноправними партнерами, ґрунтуючись на довірі, діалозі та спільній відповідальності за навчальний поступ.

Методика реалізується через поетапну структуру: підготовчо-інформаційний, діагностичний, навчально-розвивальний, аналітичний і підсумково-рефлексивний етапи, що утворюють циклічну логіку роботи школи протягом року. Ключовим інструментом виступає **електронна карта ІНПУ**, яка визначає та візуалізує зміни компонентів потенціалу дитини, співвідносить їх із динамікою академічних досягнень, а також формує автоматизовані рекомендації для учнів, батьків і педагогів за допомогою штучного інтелекту.

Практичне застосування моделі передбачає зменшення суб'єктивізму в оцінюванні, підвищення педагогічної ефективності, зростання навчальної мотивації, формування атмосфери психологічної безпеки та перехід від ранжування учнів до оцінювання їхнього особистого поступу.

Запропонована концепція ІНПУ узгоджується з міжнародними підходами до *holistic assessment*, але має унікальну українську специфіку – широту охоплення чинників та інтеграцію їх у єдиний педагогічний інструмент. Її реалізація у форматі пілотного проєкту (5–7 шкіл) створює умови для емпіричної перевірки гіпотези, подальшої валідації методики та розроблення національного стандарту формувального оцінювання, орієнтованого на дитину, і відкриває широкий простір для подальших наукових досліджень. Зокрема, перспективними напрямками є уточнення змісту й структури компонентів ІНПУ, розроблення формули середнього індексу інтегрального навчального потенціалу, визначення вагових коефіцієнтів для окремих чинників тощо.

Таким чином, *інтегральний навчальний потенціал учня* може стати наріжним каменем нової архітектури української освіти – системи, що оцінює не лише «*те, що є*», а передусім «*те, що*

може бути», відкриваючи шлях до розвитку, довіри та педагогіки майбутнього.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. ASCD. The whole child approach. Association for Supervision and Curriculum Development. 2016. URL: <https://www.ascd.org/whole-child>
2. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. CASEL advancing SEL. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. 2023. URL: <https://casel.org>
3. Глушук, В. Наша освітня система – «чаклик невмирущий». Освіта.ua. 2016. URL: <https://osvita.ua/blogs/53483>
4. Глушук, В. Не дати втоптати вчителів у багнюку. Освіта.ua. 2016. URL: <https://osvita.ua/blogs/53576>
5. Глушук В. Шаманізм в освіті повинен бути знищений. Освіта.ua. 2016. URL: <https://osvita.ua/blogs/53377>
6. Глушук В. Виклики, які диктує час в освітанській сфері. Освіта.ua. 2017. URL: <https://osvita.ua/blogs/57578>
7. Глушук В. Зміни, що зроблять вчительство приємним. Освіта.ua. 2018. URL: <https://osvita.ua/blogs/60204>
8. Глушук В. «Пізнай дитину – навчай дитину»: погляд практика. Освіта.ua. 2025. URL: <https://osvita.ua/school/method/95116>
9. Глушук В. Інтегральний навчальний потенціал учня: гармонійний розвиток кожного. Освіта.ua. 2025. URL: <https://osvita.ua/school/method/95274>
10. Кашкарєва Л. Р. Методика визначення та підвищення навчального потенціалу учнів основної школи. Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць. 2007. № 2(20). ч. 1. с. 76–80. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/8542>
11. Корнієнко О. Міносвіті стверджує, що педагоги не скаржилися на додаткове бюрократичне навантаження – відповідь на петицію. Нова українська школа. (2025, лютий 26). URL: <https://nus.org.ua/2025/02/26/minosvity-stverdzhuye-shho-pedagogy-ne-skarzhylsya-na-dodatkovye-byurokratichne-navantazhennya-pid-chas-zaprovadzhennya-novoyi-sistemy-otsinyuvannya-nush>
12. Лікарчук І. Оцінювання учнів не тільки перетворилося на формальність заради звіту, а й втратило педагогічну доцільність. Знайшов. (2023, січень 3). URL: https://znayshov.com/News/Details/otsiniuvannya_uchniv_ne_tilky_peretvorylosia_na_formalnist_zarady_zvitu
13. Міністерство освіти і науки України. (2025, 27 жовтня). Проект наказу про систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти [PDF]. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennia/2025/10/27/na-obgovorennia-1.pdf>
14. Mitra G., & Wadegaonkar A. Multidimensional holistic assessment framework (HAF): A case study. *International Electronic Journal of Elementary Education*. 2024. 17(1). 51–71. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1462013.pdf>
15. National Center on Multi-Tiered System of Supports (NCMTSS). (n.d.). Essential components of MTSS. U.S. Department of Education, Office of Special Education Programs. URL: <https://mtss4success.org/essential-components>
16. OECD. (2019). Learning Compass 2030: Concept note. OECD. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/projects/edu/education-2040/concept-notes/OECD_Learning_Compass_2030_concept_note.pdf
17. Partnerships in Education and Resilience (PEAR). (n.d.). Holistic student assessment (HSA). URL: <https://www.pearinc.org/assessments>
18. UNESCO. Rethinking education: Towards a

global common good? UNESCO. 2015. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232555>

REFERENCES

1. ASCD. (2016). The whole child approach. Association for Supervision and Curriculum Development. URL: <https://www.ascd.org/whole-child> [in English]
2. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. (2023). CASEL advancing SEL. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. URL: <https://casel.org> [in English]
3. Hlushchuk, V. (2016). Nasha osvitiia systema – “chakhlyk nevmyrushchyi” [Our educational system – an “Immortal Old Man”]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/blogs/53483> [in Ukrainian]
4. Hlushchuk, V. (2016). Ne daty vtopaty vchyteliv u bahniuku [Do not let teachers be trampled in the mud]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/blogs/53576> [in Ukrainian]
5. Hlushchuk, V. (2016). Shamanizm v osviti povynen buty znyshchenyi [Shamanism in education must be destroyed]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/blogs/53377> [in Ukrainian]
6. Hlushchuk, V. (2017). Vyklyky, yaki dyktuie chas v osvitiiankii sferi [Challenges dictated by time in the educational field]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/blogs/57578> [in Ukrainian]
7. Hlushchuk, V. (2018). Zminy, shcho zrobiaiat vchytelstvo pryemnym [Changes that will make teaching pleasant]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/blogs/60204> [in Ukrainian]
8. Hlushchuk, V. (2025). “Piznai dytnu – navchai dytnu”: pohliad praktyka [“Know the child – teach the child”: A practitioner’s view]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/school/method/95116> [in Ukrainian]
9. Hlushchuk, V. (2025). Intehrалnyi navchalnyi potentsial uchnia: harmoniinyi rozvytok kozhnogo [Integral learning potential of a student: Harmonious development of each]. Osivta.ua. URL: <https://osvita.ua/school/method/95274> [in Ukrainian]
10. Kashkarova, L. R. (2007). Metodyka vyznachen-nia ta pidvyshchennia navchalnoho potentsialu uchniv osnovnoi shkoly [Methodology for determining and enhancing the learning potential of basic-school students]. Visnyk NTUU “KPI”. Filosofiia. Psykholohiia. Pedahohika. 2(20). Pt 1. S. 76–80. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/8542> [in Ukrainian]
11. Kornienko, O. (2025, February 26). Minosvity stverdzhuye, shcho pedahohy ne skarzhylysia na dodatkovye biurokratichne navantazhennia – vidpovid na petytsiiu [The Ministry of Education claims that teachers did not complain about additional bureaucratic burden – Response to petition]. Nova ukrainska shkola [New Ukrainian School]. URL: <https://nus.org.ua/2025/02/26/minosvity-stverdzhuye-shho-pedagogy-ne-skarzhylsya-na-dodatkovye-byurokratichne-navantazhennya-pid-chas-zaprovadzhennya-novoyi-sistemy-otsinyuvannya-nush> [in Ukrainian]
12. Likarchuk, I. (2023, January 3). Otsiniuvannya uchniv ne tilky peretvorylosia na formalnist zarady zvitu, a i vtratylo pedahohichnu dotsilnist [Student assessment has not only become a formality for reporting but also lost its pedagogical purpose]. Znayshov. URL: https://znayshov.com/News/Details/otsiniuvannya_uchniv_ne_tilky_peretvorylosia_na_formalnist_zarady_zvitu [in Ukrainian]
13. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy [Ministry of Education and Science of Ukraine]. (2025). Proiekt nakazu pro systemu otsiniuvannya rezultativ navchannia zdobuvachiv osvity [Draft order on the system of assessment of learning outcomes of students] [PDF]. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennia/2025/10/27/na-obgovorennia-1.pdf> [in Ukrainian]
14. Mitra, G., & Wadegaonkar, A. (2024). Multidimensional holistic assessment framework (HAF): A case study. *International Electronic Journal of Elementary Education*. 17(1). S. 51–71. URL: <https://doi.org/10.26822/iejee.2024.363> [in English]

15. National Center on Multi-Tiered System of Supports (NCMTSS). (n.d.). Essential components of MTSS. U.S. Department of Education, Office of Special Education Programs. URL: <https://mtss4success.org/essential-components> [in English]

16. OECD. (2019). Learning Compass 2030: Concept note. OECD. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/projects/edu/education-2040/concept-notes/OECD_Learning_Compass_2030_concept_note.pdf [in English]

17. Partnerships in Education and Resilience (PEAR). (n.d.). Holistic student assessment (HSA). URL: <https://www.pearinc.org/assessments> [in English]

18. UNESCO. (2015). Rethinking education: Towards a global common good? UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232555> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГЛУЩУК Володимир – учитель історії Нестойтського опорного закладу освіти Куяльницької сільської ради Подільського району Одеської області.
Наукові інтереси: інновації в педагогіці, проблема визначення інтегрального навчального потенціалу учня.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

HLUSHCHUK Volodymyr – History Teacher at Nestoitke Hub Educational Institution of the Kuyalnytska Village Council, Podilsk District, Odesa Region.
Scientific interests: innovations in pedagogy; the problem of defining the integral learning potential of a student.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2025 р.

Стаття прийнята до друку 20.09.2025 р.

УДК 37.015.3:78

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-165-169

ШРАМКО Оксана –

кандидат філософських наук,
доцент кафедри музичного мистецтва та хореографії
Криворізького державного педагогічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6475-9663>
e-mail: Shramkookksana17@gmail.com

МУЗИЧНА ОСВІТА ЯК ТВОРЧО-КОМУНІКАТИВНЕ СВІТОВІДНОШЕННЯ

Розглядаючи музичну освіту як унікальну можливість двовекторного шляху становлення особистості – розвитку особистісного «Я» і водночас незамкнутості цього «Я», відкритості світу, автор ставить за мету обґрунтування сутності музичної освіти як творчо-комунікативного світовідношення, що визначає сучасну стратегію формування особистості.

На основі порівняння основних компетентнісних складових музичної освіти в залежності від професійної або загальної спрямованості, їхньої відповідності запитам сучасного світу підкреслюється незаперечна спільність екзистенційно-ціннісних компетентностей, які визначають невідривність розвитку творчих і комунікативних здібностей особистості.

Як простір творчості музична освіта є багатовимірним феноменом, у якому інтегруються основні складові творчості як екзистенційної характеристики особистості: емоційно-емотивний компонент, що становить передумову та внутрішнє джерело творчості; діяльно-виконавський компонент як інтерпретаційно-рефлексивна основа формування та презентації власної художньої позиції; інтелектуально-аналітичний компонент як фундамент розвитку системного музичного мислення. Як простір соціальної взаємодії музична освіта завжди виявляє діалогічність як свою іманентну характеристику, що сприяє не лише соціальній інтеграції особистості, а її становленню її як активного суб'єкта культури, забезпечуючи готовність до міжкультурної комунікації та співіснування у глобалізованому світі.

Як інтегрований простір творчості й соціальної взаємодії музична освіта є творчо-комунікативним світовідношенням, що відповідає глибинним засадам людського співбуття як двовекторного процесу самовираження і спільного творення смислів. Поєднання трьох взаємопов'язаних аспектів – творчого, комунікативного та екзистенційно-ціннісного створює підґрунтя для формування особистості нового типу – креативно активної, мультикультурно орієнтованої та соціально відповідальної.

Ключові слова: музична освіта, особистість, творчість, соціальна взаємодія, міжкультурна комунікація.

SHRAMKO Oksana –

PhD, Associate Professor
Department of Musical Art and Choreography
at Kryvyi Rih State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6475-9663>
e-mail: Shramkookksana17@gmail.com

MUSIC EDUCATION AS A CREATIVE AND COMMUNICATIVE WORLDVIEW

Considering music education as a unique opportunity for the dual-vector path of personal development – the evolution of the individual «Self» and, at the same time, the openness of this «Self» to the world – the author aims to substantiate the essence of music education as a creative and communicative worldview that defines the contemporary strategy of personality formation.

Based on a comparison of the main competency components of music education, depending on its professional or general orientation and their correspondence to the demands of the modern world, the paper emphasizes the undeniable unity of existential and value-based competencies that determine the inseparability of the development of creative and communicative abilities of the individual.

As a space of creativity, music education represents a multidimensional phenomenon integrating the main components of creativity as an existential characteristic of the individual: the emotional-emotive component, which constitutes the prerequisite and inner source of creativity; the performative-activity component, as the interpretive and reflective foundation for the formation and presentation of one's artistic position; and the intellectual-analytical component, as the basis for the development of systemic musical thinking. As a space of social interaction, music education consistently reveals dialogicity as its immanent characteristic, which promotes not only social integration but also the formation of the individual as an active subject of culture, ensuring readiness for intercultural communication and coexistence in a globalized world.

As an integrated space of creativity and social interaction, music education represents a creative and communicative worldview corresponding to the fundamental principles of human coexistence as a dual-vector process of self-expression and collective creation of